# YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)
6 päivänä joulukuuta 2007 *

Asiassa C-300/06,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Bundesverwaltungsgericht (Saksa) on esittänyt 11.5.2006 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 6.7.2006, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

**Ursula Voß**

vastaan

**Land Berlin**,

**Vertreterin des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht**in osallistuessa asian käsittelyyn,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit A. Tizzano, A. Borg Barthet (esittelevä tuomari), M. Ilešič ja E. Levits,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Voß, edustajanaan Rechtsanwalt E. Ribet Buse,

– Saksan hallitus, asiamiehinään M. Lumma ja C. Blaschke,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään V. Kreuschitz ja M. van Beek,

kuultuaan julkisasiamiehen 10.7.2007 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

**tuomion**

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee EY 141 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Ursula Voß ja Land Berlin (jäljempänä Berliinin osavaltio) ja jossa on kyse osa-aikaisesti työskentelevän Voßin tekemistä ylityötunneista maksettavasta korvauksesta.

## Asiaa koskevat oikeussäännöt

### *Yhteisön säännöstö*

3 EY 141 artiklan 1 ja 2 kohdassa määrätään seuraavaa:

"1. Jokainen jäsenvaltio huolehtii sen periaatteen noudattamisesta, jonka mukaan miehille ja naisille maksetaan samasta tai samanarvoisesta työstä sama palkka.

2. Tässä artiklassa palkalla tarkoitetaan tavallista perus- tai vähimmäispalkkaa ja muuta korvausta, jonka työntekijä suoraan tai välillisesti saa työnantajaltaan työstä tai tehtävästä rahana tai luontoisetuna.

Samalla palkalla ilman sukupuoleen perustuvaa syrjintää tarkoitetaan, että:

a) palkka, joka maksetaan työn tuloksen perusteella, lasketaan saman mittayksikön mukaan;

b) palkka, joka maksetaan työhön käytetyn ajan perusteella, on sama samasta tehtävästä."

*Kansallinen säännöstö*

4 Virkamiehistä annetun Berliinin osavaltion lain (Landesbeamtengesetz), sellaisena kuin se on 20.2.1979 muutettuna (GVBl. BE, s. 368), 35 §:n 2 momentin sanamuoto on seuraava:

"Virkamies on velvollinen työskentelemään ilman erillistä korvausta säännöllistä viikoittaista työaikaa pidempään, jos virkaan liittyvät pakottavat olosuhteet tätä edellyttävät ja ylityö [Mehrarbeit] rajoittuu poikkeustapauksiin. Jos virkamiehen ylityö, josta on määrätty virkateitse tai johon on annettu virkateitse lupa, ylittää kuukaudessa viidellä tunnilla säännöllisen työajan, se on korvattava kolmen kuukauden kuluessa siten, että virkamiehelle annetaan tehtyä ylityötä vastaava määrä vapaata. Jos vapaan antaminen ei ole virkaan liittyvistä pakottavista syistä mahdollista, virkamiehet, jotka kuuluvat sellaisiin palkkaluokkiin, joissa palkat nousevat porrastetusti, voivat vapaan sijasta saada korvauksen 480 ylityötuntiin asti vuodessa."

5 Virkamiesten palkoista annetun liittovaltion lain (Bundesbesoldungsgesetz, jäljempänä BBesG), jossa sen 1 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan säännellään myös osavaltioiden virkamiesten palkkausta, 6 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

"Osa-aikaisen työskentelyn osalta palkka pienenee ja työaika vähenee samassa suhteessa."

6 BBesG:n 48 §:ssä liittovaltion hallitus valtuutetaan säätämään asetuksella ylityötunteja koskevan korvauksen maksamisesta silloin, kun ylityötä ei voida korvata vapaan antamisella.

7 BBesG:n 48 §:n 1 momentin nojalla ylityötunteja koskevan korvauksen maksamisesta virkamiehille 13.3.1992 annetun asetuksen (Verordnung über die Gewährung von Mehrarbeitsvergütung für Beamte, BGBl. 1992 I, s. 528), sellaisena kuin se on 3.12.1998 tarkistettuna (BGBl. 1998 I, s. 3494; jäljempänä MVergV), 2 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

"Virkamiehet, jotka kuuluvat sellaisiin palkkaluokkiin, joissa palkat nousevat porrastetusti, voivat saada ylityötunneista korvauksen seuraavilla aloilla:

– –

6. opetusalalla opetushenkilöstö."

8 MVergV:n 3 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

"Korvaus myönnetään ainoastaan silloin, kun ylityön on tehnyt virkamies, johon sovelletaan virkamiesten työaikamääräyksiä ja jonka osalta

1. ylityöstä on kirjallinen määräys tai lupa

2. ylityön määrä kalenterikuukaudessa on enemmän kuin viisi tuntia yli säännöllisen kuukausittaisen työajan tai, jos virkamies on työskennellyt vain osan kalenterikuukaudesta, kuukausittaisen työajan vastaavan osan, ja

3. ylityötä ei ole virkaan liittyvistä pakottavista syistä mahdollista korvata kolmen kuukauden kuluessa vapaan antamisella."

9 MVergV:n 4 §:n mukaan ylityöstä maksettava korvaus vaihtelee virkamiehen palkkaluokan mukaan.

10 MVergV:n 5 §:n 2 momentissa säädetään seuraavaa:

"Opetusalalla tehtävän ylityön osalta

1. kolmen opetustunnin katsotaan vastaavan viittä tuntia [tämän asetuksen] 3 §:n 1 momentin 2 kohtaa sovellettaessa

– –."

11 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että MVergV:n mukaan ylityötunneista maksettava korvaus on pienempi kuin työskentelystä yksilöllisen työajan puitteissa maksettava korvaus.

## Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

12 Voß on Berliinin osavaltion palveluksessa opettajana työskentelevä virkamies. Hän työskenteli 15.7.1999 ja 29.5.2000 välisenä aikana osa-aikaisesti 23 opetustuntia viikossa. Kokoaikaisesti työskentelevän opettajan opetusvelvollisuuden määränä oli tuolloin 26,5 opetustuntia.

13 Voß teki 11.1.2000 ja 23.5.2000 välisenä aikana yksilöllisen työaikansa lisäksi joka kuukausi 4–6 opetustuntia ylityötä.

14 Voß sai mainitulta ajanjaksolta palkkaa 1 075,14 Saksan markkaa (DEM). Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan kokoaikaisesti työskentelevän opettajan palkka samalta ajalta olisi ollut 1 616,15 DEM.

15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin selittää tätä sillä, että työtunneista, jotka kertyivät pääasian kantajalle hänen yksilöllisen työaikansa lisäksi kokoaikaisen työn säännöllisen työajan määrään saakka ja jotka ovat ylityötä, maksettiin vähemmän kuin vastaavasta määrästä työtunteja, jotka kertyivät kokoaikaisesti työskentelevälle opettajalle ja jotka sisältyvät kokoaikaisesti työskentelevän opettajan yksilölliseen työaikaan.

16 Täten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin totesi, että vuoden 2000 tammikuusta toukokuuhun pääasian kantajalle maksettiin samasta työmäärästä vähemmän palkkaa kuin kokoaikaisesti työskentelevälle opettajalle.

17 Voß vaati, että korvauksen laskemisessa niiden ylityötuntien osalta, jotka kertyivät hänelle 26,5 viikoittaisen opetustunnin rajaan asti, sovelletaan samaa tuntipalkkaa, jonka mukaan kokoaikaisesti työskenteleville opettajille maksetaan heidän säännöllisen työaikansa puitteissa kertyvistä työtunneista, sen sijaan, että sovellettaisiin MVergV:ssä ylityötuntien osalta säädettyä tuntipalkkaa.

18 Koska Berliinin osavaltio hylkäsi tämän vaatimuksen, Voß teki tästä hylkäyspäätöksestä Verwaltungsgerichtiin valituksen, jonka kyseinen tuomioistuin hyväksyi. Berliinin osavaltio teki mainitun valituksen hyväksyvästä tuomiosta Revisionvalituksen Bundesverwaltungsgerichtiin.

19 Bundesverwaltungsgerichtin mukaan sen käsiteltävänä olevassa oikeusriidassa nousee esiin kysymys siitä, onko siinä, että osa-aikaisesti työskenteleville opettajille ylityötunteina kertyneistä opetustunneista maksetaan korvaus alemman tuntipalkan mukaan, kyse yhteisön oikeudessa kielletystä naispuolisten opettajien syrjinnästä, kun otetaan huomioon kokoaikaisesti työskentelevien opettajien samasta tuntimäärästä säännönmukaisen työaikansa puitteissa saama palkanosa. Saman tuomioistuimen mukaan tähän kysymykseen annettava vastaus riippuu siitä, edellytetäänkö EY 141 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa, että osa-aikaisesti työskentelevälle työntekijälle kertyneistä ylityötunneista siihen tuntimäärään saakka, joka kokoaikaisesti työskentelevän opettajan on työskenneltävä, ei makseta pienempää korvausta kuin kokoaikaisesti työskentelevälle työntekijälle samankestoisesta työskentelystä, joka tapahtuu kyseisen työntekijän säännönmukaisen työajan puitteissa.

20 Tässä tilanteessa Bundesverwaltungsgericht päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko EY 141 artikla esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan säännöllisen työajan ylittävistä ylityötunneista maksetaan sekä kokoaikaisesti että osa-aikaisesti työskenteleville virkamiehille korvaus, joka on pienempi kuin se palkan osa, joka kokoaikaisesti työskentelevien virkamiesten kohdalla vastaa heidän säännöllisen työaikansa yhtä pitkää jaksoa, kun osa-aikatyötä tekevät enimmäkseen naiset?"

## Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään, onko EY 141 artiklaa tulkittava siten, että sen kanssa on ristiriidassa pääasiassa kyseessä olevan kaltainen virkamiesten palkkausta koskeva kansallinen lainsäädäntö, jossa yhtäältä määritellään sekä kokoaikaisesti työskentelevien virkamiesten että osa-aikaisesti työskentelevien virkamiesten ylityötunnit työtunneiksi, jotka kertyvät heille heidän yksilöllisen työaikansa lisäksi, ja jonka mukaan toisaalta näistä työtunneista maksetaan korvaus alemman tuntipalkan kuin sen tuntipalkan mukaan, jota sovelletaan työtunteihin, jotka kertyvät yksilöllisen työajan rajoissa, jolloin osa-aikaisesti työskenteleville virkamiehille maksetaan huonompaa palkkaa kuin kokoaikaisesti työskenteleville virkamiehille niiden työtuntien osalta, jotka kertyvät heille heidän yksilöllisen työaikansa lisäksi siihen työajan määrään saakka, joka kokoaikaisesti työskentelevän virkamiehen on työskenneltävä, tilanteessa, jossa osa-aikatyötä tekevät virkamiehet ovat enimmäkseen naisia.

22 Pääasian kantaja ja Euroopan yhteisöjen komissio väittävät, että näistä ylityötunneista maksettavasta korvauksesta aiheutuu – koska tämä korvaus on pienempi kuin korvaus työtunneista, jotka kertyvät yksilöllisen työajan puitteissa – välillistä

syrjintää, koska kyseisestä korvauksesta seuraa, että osa-aikaisesti työskentelevät opettajat, jotka ovat enimmäkseen naisia, saavat kokoaikaisesti työskenteleviin opettajiin nähden samasta työtuntimäärästä alempaa palkkaa, kun heille kertyy työtunteja heidän yksilöllisen työaikansa lisäksi siihen työajan määrään saakka, joka kokoaikaisesti työskentelevien on työskenneltävä.

23 Saksan hallitus väittää, että pääasiassa ei ole kyse epäyhdenvertaisesta kohtelusta ylityötuntien osalta, koska kokoaikaisesti työskenteleviin opettajiin ja osa-aikaisesti työskenteleviin opettajiin sovelletaan heille kertyvistä ylityötunneista maksettavan palkan osalta samaa MVergV:n 4 §:n 3 momentissa säädettyä tuntipalkkaa.

24 Tältä osin on muistutettava, että EY 141 artiklassa määrätään periaatteesta, jonka mukaan miespuolisille ja naispuolisille työntekijöille maksetaan samasta työstä sama palkka. Tämä periaate on osa Euroopan yhteisön perustaa (ks. asia 43/75, Defrenne, tuomio 8.4.1976, Kok. 1976, s. 455, Kok. Ep. III, s. 63, 12 kohta).

25 Samapalkkaisuusperiaatteen vastaista on paitsi välittömästi sukupuoleen perustuvaa syrjintää merkitsevien säännösten soveltaminen, myös sellaisten säännösten täytäntöön paneminen, joilla pidetään yllä miespuolisten ja naispuolisten työntekijöiden erilaista kohtelua soveltamalla arviointiperusteita, jotka eivät perustu sukupuoleen, silloin kun tällaista erilaista kohtelua ei voida selittää objektiivisesti perustelluilla tekijöillä, jotka eivät ole millään tavalla sukupuolen perusteella syrjiviä (asia 170/84, Bilka-Kaufhaus, tuomio 13.5.1986, Kok. 1986, s. 1607, Kok. Ep. VII, s. 607, 29 ja 30 kohta; yhdistetyt asiat C-399/92, C-409/92, C-425/92, C-34/93, C-50/93 ja C-78/93, Helmig ym., tuomio 15.12.1994, Kok. 1994, s. I-5727, 20 kohta ja asia C-285/02, Elsner-Lakeberg, tuomio 27.5.2004, Kok. 2004, s. I-5861, 12 kohta).

26 Pääasiassa kyseessä olevan lainsäädännön osalta on selvää, että se ei merkitse välittömästi sukupuoleen perustuvaa syrjintää. On siten tutkittava, voiko tällaisessa lainsäädännössä olla kyse EY 141 artiklan vastaisesta välillisestä syrjinnästä.

27 Tässä tarkoituksessa on ensinnäkin määritettävä yhtäältä, otetaanko mainitulla lainsäädännöllä käyttöön erilainen kohtelu kokoaikaisesti työskentelevien työntekijöiden ja osa-aikaisesti työskentelevien työntekijöiden välillä, ja toisaalta, koskeeko tämä erilainen kohtelu huomattavasti useammin naisia kuin miehiä.

28 Mikäli näihin kahteen kysymykseen annettava vastaus on myöntävä, nousee toiseksi esiin kysymys siitä, onko täten todetun erilaisen kohtelun perustelemiseksi olemassa sellaisia objektiivisia seikkoja, jotka eivät ole millään tavalla sukupuolen perusteella syrjiviä.

29 Tältä osin on katsottava, että kohtelu on epätasa-arvoista, jos kokoaikaisesti työskentelevien työntekijöiden kokonaispalkka on palkkatyötä koskevan työsuhteen nojalla samasta määrästä työtunteja suurempi kuin osa-aikaisesti työskentelevien työntekijöiden (em. yhdistetyt asiat Helmig ym., tuomion 26 kohta).

30 Yhteisöjen tuomioistuin on jo kaksi kertaa ottanut kantaa kysymykseen osa-aikaisesti työskentelevien työntekijöiden ja kokoaikaisesti työskentelevien työntekijöiden erilaisesta kohtelusta ylityötunteja koskevan korvauksen osalta.

31 Edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa Helmig ym. antamansa tuomion 26–30 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että osa-aikaisesti työskenteleviä

työntekijöitä ja kokoaikaisesti työskenteleviä työntekijöitä ei kohdella eri tavalla, kun sovellettavissa kansallisissa säännöksissä säädetään ylityötunneista maksettavista palkanlisistä ainoastaan siinä tapauksessa, että työehtosopimuksessa vahvistettu säännöllinen työaika ylittyy, eikä siinä tapauksessa, että yksilöllinen työaika ylittyy. Yhteisöjen tuomioistuin totesi tällaisessa tilanteessa, että osa-aikaisesti työskentelevät työntekijät saavat samasta työtuntien määrästä saman korvauksen kuin kokoaikaisesti työskentelevät työntekijät, ja näin on sekä silloin, kun työehtosopimuksissa vahvistettu säännöllinen työaika ei ylity, että silloin, kun työtunnit kertyvät säännöllisen työajan lisäksi, koska ylityötunneista maksettavat palkanlisät hyödyttävät tässä jälkimmäisessä tapauksessa kumpaakin työntekijöiden ryhmää.

32 Sitä vastoin edellä mainitussa asiassa Elsner-Lakeberg antamansa tuomion 17 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että osa-aikaisesti työskenteleviä työntekijöitä ja kokoaikaisesti työskenteleviä työntekijöitä kohdellaan eri tavalla silloin, kun sovellettavissa kansallisissa säännöksissä säädetään, että kaikille työntekijöille on kerryttävä heidän yksilöllisen työaikansa lisäksi vähintään kolme opetustuntia kuukaudessa, jotta he voivat saada korvauksen ylityötunneista.

33 Tuossa asiassa Elsner-Lakeberg, joka oli opettaja, työskenteli 15 opetustuntia viikossa, kun taas kokoaikaisesti työskentelevät opettajat työskentelivät 24,5 opetustuntia viikossa. Elsner-Lakebergille oli kertynyt 2,5 tunnin määrä lisäopetustunteja kuukaudessa. Näin ollen hän ei voinut saada korvausta kyseisistä ylityötunneista. Tästä seurasi, että hänelle maksettiin palkkaa 15 opetustunnilta viikossa, vaikka hän työskenteli 17,5 opetustuntia. Sitä vastoin kokoaikaisesti työskentelevälle opettajalle, joka työskenteli 17,5 opetustuntia, maksettiin palkkaa 17,5 opetustunnista, koska hän ei ylittänyt yksilöllistä viikoittaista työaikaansa. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että tämä johtaa palkkauksen osalta erilaiseen kohteluun, koska osa-aikaiset työntekijät saivat samasta määrästä opetustunteja huonomman palkan kuin kokoaikaiset työntekijät.

34 Pääasiassa ennakkoratkaisupyynnön esittämisestä tehdystä päätöksestä ilmenee, että osa-aikaisesti työskentelevälle Voßille maksetaan palkkaa, joka on huonompi kuin se palkka, jota maksetaan samasta työtuntien määrästä kokoaikaisesti työskentelevälle opettajalle, siltä osin kuin kyse on Voßin yksilöllisen työaikansa ylittävistä tunneista siihen määrään saakka, joka kokoaikaisesti työskentelevän virkamiehen on säännöllisesti työskenneltävä.

35 Siten osa-aikaiselle opettajalle, jonka yksilöllinen työaika on 23 opetustuntia viikossa ja joka työskentelee 3,5 tuntia yli tämän työajan, maksetaan huonompaa palkkaa kuin kokoaikaiselle opettajalle, joka työskentelee 26,5 opetustuntia.

36 Palkan osatekijöiden tarkastelu osoittaa, että tämä tilanne johtuu siitä, että ylityötunnit, joista maksetaan alhaisempaa palkkaa kuin "säännöllisen" työajan työtunneista, määritellään työtunneiksi, jotka on tehty säännöllisen työajan lisäksi, sellaisena kuin tämä on vahvistettu opettajan yksilölliseksi työajaksi ja joka vaihtelee välttämättä sen mukaan, onko kyse osa-aikaisesta työntekijästä vai kokoaikaisesta työntekijästä. Tästä seuraa, että ylityötuntien huonompaa tuntipalkkaa ei sovelleta kokoaikaisesti työskenteleviin opettajiin kuin vasta 26,5 viikoittaisen opetustunnin ylittävältä osalta, kun taas osa-aikaisten työntekijöiden osalta tätä palkkaa sovelletaan silloin, kun heidän työskentelynsä kesto ylittää heidän yksilöllisen työaikansa, joka on määritelty alle 26,5 tunniksi. Voßin tapauksessa alhaisempaa palkkaa sovelletaan niihin tunteihin, jotka on suoritettu 23 viikkotyötunnin lisäksi.

37 Näin ollen on katsottava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen lainsäädäntö, jonka mukaan osa-aikaiselle virkamiehelle hänen yksilöllisen työaikansa ylittäviltä ylityötunneilta maksettu palkka säännöllisen kokoaikaisen työajan määrään saakka on alhaisempi kuin se palkka, joka maksetaan kokoaikaisen virkamiehen tekemistä työtunneista, johtaa näiden kahden virkamiesryhmän välillä erilaiseen kohteluun niiden virkamiesten vahingoksi, jotka työskentelevät osa-aikaisesti.

38 Siinä tapauksessa, että tämä erilainen kohtelu vaikuttaisi huomattavasti useampaan naiseen kuin mieheen, ja siltä osin kuin tämän erilaisen kohtelun perustelemiseksi ei ole sellaisia objektiivisia seikkoja, jotka eivät ole millään tavalla sukupuolen perusteella syrjiviä, EY 141 artikla on esteenä mainitulle kansalliselle lainsäädännölle.

39 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan noin 88 prosenttia Berliinin osavaltion palveluksessa vuoden 2000 keväällä olleista osa-aikaisista opettajista oli naisia.

40 Kuitenkin, jotta voidaan selvittää, vaikuttaako osa-aikaisten ja kokoaikaisten työntekijöiden välillä todettu erilainen kohtelu huomattavasti useampaan naiseen kuin mieheen, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen asiana on ottaa huomioon kaikki sen kansallisen lainsäädännön piiriin kuuluvat työntekijät, johon tämän tuomion 37 kohdassa todettu erilainen kohtelu perustuu. Tältä osin kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on määrittää, perustuuko mainittu erilainen kohtelu BBesG:hen ja/vai MVergV:hen, koska kyseisen lainsäädännön soveltamisala määrittää pääsääntöisesti niiden henkilöiden piirin, joita voidaan käyttää vertailukohtana (asia C-256/01, Allonby, tuomio 13.1.2004, Kok. 2004, s. I-873, 73 kohta).

41 On myös syytä muistuttaa, kuten yhteisöjen tuomioistuin on katsonut asiassa C-167/97, Seymour-Smith ja Perez, 9.2.1999 antamansa tuomion (Kok. 1999, s. I-623) 59 kohdassa, että paras tapa vertailla tilastoja on verrata ensinnäkin niiden miespuolisten työntekijöiden suhteellista osuutta, joihin mainittu erilainen kohtelu vaikuttaa, ja toisaalta samaa suhteellista osuutta naispuolisen työvoiman osalta.

42 Mikäli saatavilla olevat tilastotiedot osoittaisivat, että osa-aikaisten työntekijöiden prosenttiosuus naispuolisten työntekijöiden ryhmästä on huomattavasti korkeampi kuin miespuolisten työntekijöiden ryhmästä, on syytä katsoa, että tällainen tilanne

ilmentää sukupuoleen perustuvaa syrjintää, ellei pääasiassa kyseessä olevaa lainsäädäntöä sitten voida perustella objektiivisilla seikoilla, jotka eivät millään tavalla ole sukupuolen perusteella syrjiviä (ks. vastaavasti em. asia Seymour-Smith ja Perez, tuomion 60–63 kohta).

43 Nyt esillä olevassa asiassa ennakkoratkaisupyynnön esittämisestä tehdystä päätöksestä ei ilmene, että osa-aikaisten työntekijöiden suorittamien ylityötuntien alhaisempi palkka perustuu sellaisiin objektiivisiin seikkoihin, jotka eivät millään tavalla ole sukupuolen perusteella syrjiviä. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on kuitenkin selvittää tämä kysymys.

44 Näin ollen esitettyyn kysymykseen on vastattava, että EY 141 artiklaa on tulkittava siten, että sen kanssa ristiriidassa on sellainen pääasiassa kyseessä olevan kaltainen virkamiesten palkkausta koskeva kansallinen lainsäädäntö, jossa yhtäältä määritellään sekä kokoaikaisesti työskentelevien virkamiesten että osa-aikaisesti työskentelevien virkamiesten ylityötunnit työtunneiksi, joita he tekevät yksilöllisen työaikansa lisäksi, ja toisaalta jonka mukaan näistä työtunneista maksetaan pienempi korvaus kuin se, jota sovelletaan yksilöllisen työajan rajoissa suoritettuihin työtunteihin, jolloin osa-aikaisesti työskenteleville virkamiehille maksetaan alhaisempaa palkkaa kuin kokoaikaisesti työskenteleville virkamiehille heidän yksilöllisen työaikansa ylittävien työtuntien osalta ja siihen työajan määrään saakka, joka kokoaikaisesti työskentelevän virkamiehen on työskenneltävä, mikäli

– mainittu lainsäädäntö vaikuttaa kaikkien sen piiriin kuuluvien työntekijöiden osalta prosentuaalisesti huomattavasti suurempaan osaan naispuolisia työntekijöitä kuin miespuolisia työntekijöitä

eikä

– erilaista kohtelua voida perustella sellaisilla objektiivisilla seikoilla, jotka eivät ole millään tavalla sukupuolen perusteella syrjiviä.

## Oikeudenkäyntikulut

45 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

**EY 141 artiklaa on tulkittava siten, että sen kanssa ristiriidassa on sellainen pääasiassa kyseessä olevan kaltainen virkamiesten palkkausta koskeva kansallinen lainsäädäntö, jossa yhtäältä määritellään sekä kokoaikaisesti työskentelevien virkamiesten että osa-aikaisesti työskentelevien virkamiesten ylityötunnit työtunneiksi, joita he tekevät yksilöllisen työaikansa lisäksi, ja toisaalta jonka mukaan näistä työtunneista maksetaan pienempi korvaus kuin se, jota sovelletaan yksilöllisen työajan rajoissa suoritettuihin työtunteihin, jolloin osa-aikaisesti työskenteleville virkamiehille maksetaan alhaisempaa palkkaa kuin kokoaikaisesti työskenteleville virkamiehille heidän yksilöllisen työaikansa**

**ylittävien työtuntien osalta ja siihen työajan määrään saakka, joka kokoaikaisesti työskentelevän virkamiehen on työskenneltävä, mikäli**

– **mainittu lainsäädäntö vaikuttaa kaikkien sen piiriin kuuluvien työntekijöiden osalta prosentuaalisesti huomattavasti suurempaan osaan naispuolisia työntekijöitä kuin miespuolisia työntekijöitä**

**eikä**

– **erilaista kohtelua voida perustella sellaisilla objektiivisilla seikoilla, jotka eivät ole millään tavalla sukupuolen perusteella syrjiviä.**

Allekirjoitukset